

Požární sport v Odrách

Dle dostupné terminologie je počátek požárního sportu datován rokem 1967, návštěvou Sovětského svazu naší delegací. Jedná se jak o klasický požární útok, jak ho známe z dneška, tak o štafetu na 100 m a běh přes překážky na 100 m.

Odry mají jedno asi republikové prvenství - nejstarší dosud probíhající soutěž v požárním sportu. Již roku 1949, dne 7. srpna, zde probíhá první soutěž pod hlavičkou Českých požárníků pod názvem „O putovní pohár města Oder“ s účastí čtyř družstev. Tuto soutěž vyhrála Kamenka. Nejednalo se však o klasický útok, jaký známe z dneška. Startovalo se přímo z vozidla a stříkalo se jedním útokem na vysoký terč. Počet členů družstva byl devět. Soutěž probíhala dále (mimo rok 1950) do roku 1953, kdy ji potřetí v řadě vyhrála Kopřivnice a tím získala pohár. Tehdy se soutěže zúčastnilo již 24 družstev, z toho po 3 družstvech žen a dorostu. Přes vysoký standard následuje odmlka na několik let.

5. 7. 1953. 4. ročník Putovní pohár města. Na snímku požární sbor Optimit Odry - 18. místo. Soutěž probíhala na dostihové dráze v Odrách. 1. místo Kopřivnice - město.

8. 9. 1957 proběhl první ročník nám známé soutěže „O putovní štít města Oder“. Akci pořádala místní jednota Československé lidové požární ochrany spolu se závodní jednotou Optimit. Tuto soutěž vyhrálo požární družstvo z Nové Sedlice následované Chropyní a Hulínem. Následující rok máme již způsob zápolení nádherně popsany díky oderskému kronikáři panu Josefu Bělíčkoví. Zde je vidět, jak složitá tato soutěž byla. Pravidla byla náročná a obsahovala mnohdy krkolomné prvky

14. 9. 1958 2. ročník Putovní štít Oder. 35 družstev. Nástup družstev.

14. 9. 1958 2. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště u kluziště. Přenos zraněného. Toto byl jeden z úkolů, který se musel splnit před hasičským útokem.

požárního útoku. Těmto útokům předcházely úkony, po jejichž splnění mohlo družstvo nastoupit k samotnému provedení požárního útoku, např. transport zraněného či uhašení ohně ručním hasicím přístrojem.

O věhlasu oderských soutěží svědčí i účast družstev. Dnes by se již jednalo o účast mezinárodní. V roce 1962 za ženy vyhrává družstvo Matador Bratislava a za muže Olšanské papírny, závod Lukavice. Rok předtím se za ženy na 1. místě umístilo družstvo Fatra Břeclav.

23. 9. 1962 6. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště. Odry - muži na Oderském štítu. Velitel Eduard Ondračka. Stojící 1. řada zleva: Jan Olbort, Tomáš Kamas, Vladimír Fekar, Jan Šebek. Stojící 2. řada zleva: Josef Švarc, Emil Wunsch, Jaroslav Tichavský

23. 9. 1962 6. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště. 32 družstev.

23. 9. 1962 6. ročník Putovní štít Oder. Vlajkonoš Eduard Ondračka. Průvod šel z náměstí na staré hřiště kolem školy.

11. 6. 1967 8. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště. Levý proud.

11. 6. 1967 8. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště. Pravý proud.

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Odry - Staré hřiště. U proudnice Ruda Joachimstal st.

14. 9. 1969. Odry - staré hřiště. Než začal hasičský útok, musel velitel uhasit oheň minimaxem.

Září 1971 11. ročník Putovní štít Oder. Dostihová dráha. Na žebříku stříká Lubomír Ondračka

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště.

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Zleva: Alois Besta, Karel Krumpolc, Emil Wunsch, za ním Rudolf Joachimstal st., Vladimír Krumpolec st., Rudolf Zezulka, Josef Kyselka, za ním Antonín Juřík, za ním Pavel Joachimstal st.

S postupujícím časem se měnilo i místo, kde byly soutěže pořádány. První ročníky probíhaly na starém hřišti (vedle kluziště, momentálně tudy teče Odra). V roce 1953 se soutěž poprvé konala na místní dostihové dráze, pak v roce 1966. Jelikož v témže roce probíhala i oslava 100. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů v Odrách, konala se na tomto místě zároveň i výstava hasičské techniky. Soutěž se zde pořádala ještě v roce 1971. Roku 1974 se opět nekonala a léta 1975-1977 proběhla u koupaliště. Od roku 1978 se soutěž přemístila ke Skalním sklepům, tady se závodilo až do roku 1985. Na tomto kolbišti se mění tvar Štítu na novější, do tvaru plamenů. Rok poté, u příležitosti 120. výročí SDH, se usídlila v Zámeckém parku, a to na 22 let (do r. 2008). Při jeho revitalizaci proběhla dvakrát u ubytovny na Nové ulici a jednou na fotbalovém stadionu. V roce 2012 se poprvé uskutečnila na pozemku bývalého statku Meierhof, nyní před novou hasičskou zbrojnicí. V roce 2016-2017 se ještě nakrátko vrátila zpět do Zámeckého parku.

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště.

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště.

14. 9. 1969 9. ročník Putovní štít Oder. Odry - staré hřiště.

Roku 1970, tudíž 10. ročník (mezi léty 1963-1965 a v roce 1968 se nesoutěžilo) vyhrává družstvo z Čadce. Na předních příčkách se krom jiných, jak za muže, tak za ženy, pravidelně umisťuje jednota požární ochrany z Malé Štáhle. Ke cti Oder musíme zmínit, že i místní družstva se umisťují na předních příčkách a někdy i vyhrávají. Do roku 1970 lze čerpat některé informace o soutěžích z kroniky města Oder. Bohužel tohoto roku dochází ke změně kronikáře, který již tyto soutěže, jakož i hasiče, moc nezmiňuje. Od této doby jsme odkázáni na naše kroniky a archiválie. A tehdy přichází i rok 1973, který se povedlo dohledat až na přelomu tohoto roku kronikářem SDH panem L. Ondračkou. Včetně tohoto roku probíhá letos již 60. ročník naší soutěže. K tomuto číslu je nutno přičíst ještě čtyři ročníky soutěže „O putovní pohár“ a máme nejstarší poválečnou soutěž v ČR.

15. 8. 1970 10. ročník Putovní štít Oder. Staré hřiště. Prostřední proud.

Září 1975 13. ročník Putovní Štít Oder. U koupaliště.

Září 1975 13. ročník Putovní štít Oder. U koupaliště. Stojící: Jiří Krumpolec, na žebříku Lubomír Ondračka

1. 9. 1979 17. ročník Putovní štít Oder. Skalní sklepy. Odry muži - 4. místo. Zleva: Krumpolec Vladimír st., Ondračka Lubomír, Krumpolec Vladimír ml.

14. 7. 1984 22. ročník Putovní štít Ode. Skalní sklepy. 1. místo Odry muži. Sto- jící zleva: Milan Strempek ml., Vladimír Krumpolec st., František Mráček, Vla- dimír Krumpolec ml., Zdenek Strempek, Justina Strempeková. Klečící zleva: František Matuška, Lubomír Ondračka, Alois Zahradník, Jan Šimara, Mi- lan Strempek st.

1. 9. 1979 17. ročník Putovní štít Oder. Skalní sklepy.

30. 8. 1980 - 18. ročník Putovní štít Oder. Skalní sklepy. Odry - ženy město. Kobzová (Běhálková) Marie, Ilona Guzmová

30. 8. 1980 - 18. ročník Putovní štít Oder. Skalní sklepy. Odry - ženy město. Zleva: Mikšovská Marta, Guzmová Ilona, Krumpolcová Marie, Běhálková Marie, Krumpolcová Zlatka, Bělunková Jiřina, Hrušková Karla, Ondračková Dáša

Roku 1992 se na návrh p. Karla Krumpolce uskutečňuje první ročník „Noční hasičské soutěže“ v Odrách. V okolí, a snad i v ČR toto opět nemělo obdoby. A tak již třetí ročník této soutěže svou účastí 84 družstev zastínil „Štít“, který dosáhl maxima 53 družstev. Termínem svého konání se dostala i pod kůži Oderáků jako první akce v roce. Nebylo možné se věnovat jen soutěži dospělých, svou pozornost si zasloužili i žáci. Tito svou soutěž pod názvem „O pohár starosty SDH“ získávají v roce 1999.

Dochovány jsou i časy soutěžních družstev. V roce 1969 družstvo Oder obsadilo časem 77 sekund první místo. Podobné časy se drží až do osmdesátých let. Roku 1984 klesá čas prvního družstva na 35,40 sekund a dosáhlo jej družstvo z Oder. Zlom přichází v 95. roce minulého století, kdy poprvé čas požárního útoku na Oderské trati klesá pod 20 sekund. Několik následujících let se rozdíl na prvních místech řídí sekundami až desetinami sekundy. V dnešní době se rozdíl na předních místech mnohdy řídí setinami sekundy. Co za touto změnou stojí? Naši předchůdci začínali na požárních stříkačkách (dále jen PS), které jim zůstaly z poválečné doby. S příchodem standardu v podobě české PS 8, dosahující výkonu 800 l vody minutově, se tyto časy slaďují a záleží jen na spolupráci a šikovnosti sportujících. Počátkem 80. let přichází nový motor PS 12 (1200 l/min) se standardním motorem Škoda. Dodnes budí tyto PS údiv na mezinárodní úrovni. S tímto silnějším motorem dosahují závodníci mnohem nižších časů. Ale jak dále? Dochází k různým úpravám na motorové části, které na-

vyšují výkon, přesto u spousty jednotek musí tyto motory zároveň zvládat činnost dlouhodobého čerpání vody u případného požáru. Spousta jednotek vyřešila tento problém poskládáním nového, čistě závodního stroje. Tyto motory jsou již konstruované na vysoký výkon při krátkodobém zatížení. Terče svou podstatou mění svůj systém od nástřikových, kde se musí nastříkat určité množství vody, po sklopné, které sepnou po přesném zásahu proudem vody. Proměnou prochází i hadice, jejichž průměr klesl oproti původním hadicím o několik mm. Snižování váhy kovových částí požárního vedení usnadňuje nesení těchto prvků. Mnoho výhod přinesly i změny na základně (místo, kde je připravená výzbroj). Různé přeskládání jednotlivých prvků přináší změny v tom, jak co nejrychleji tuto základnu opustit se zapojenými hadicemi. Změnou prochází i samotný úbor. Váha elastického oblečení může těžko soupeřit s vahou tehdejšího úboru závažového obleku sportujícího hasiče. Kdysi toto soupeření mělo prověřit připravenost jednotek požární ochrany, dnes se jedná o plnohodnotný sport na mezinárodní úrovni.

Červenec 1992 30. ročník Putovní štít Oder. Zámecký park. 1. místo. V plném záběru: Odry - 1. muži, hadice spojuje František Matuška, v předklonu u savice Lubomír Ondračka. Savici nesou Vladimír Krumpolec ml., koš Jan Šiman.

Červenec 1992 30. ročník Putovní štít Oder. Zámecký park. Některé z ženských družstev v akci.

Tato sportovní úroveň však přináší vysoké nároky jak na čas trénování, tak na samotné soutěže. A s tím i zároveň na psychiku a kamarádství spojené se srdíčkem pro hasičinu. Boom z devadesátých let opadl a dnes se družstva musejí skládat z okolních, mnohdy i mezi sebou hodně vzdálených obcí. Pryč jsou časy, kdy se na soutěži objevila pověst-

1957 – 1981 - Putovní štítů Oder. Od roku 1981 ho má v trvalém vlastnictví SDH Olšovec, který ho vyhrál 3x za sebou a tím ho získal na trvalo.

SDH Odry - Městský národní výbor

ná vozidla, z nichž vystoupilo několik družstev Oderáků. Naše družstvo se dnes skládá z kluků z Oder a Tošovic, proto jejich název Tošodry. Samotnou

SDH Odry počátek 90 let

SDH Odry putovní štít od roku 1982 do 2005

kapitolou je družstvo žen. Bylo to ne vždy pravidelné družstvo. Momentálně je poskládáno vyložené z holek, kterým nechybí zápal ani srdíčko, ale jen jedna z nich je Oderačka. Přesto se všechny rozhodly vstoupit do řad SDH Odry, cvičit pod naší hlavičkou, a tím rozšiřovat věhlas našeho města. Je to vše o trénování všech úkonů. Soutěžní družstvo se skládá ze sedmi členů. Chyba každého jednotlivce má vliv na celkové umístění a nikdo nemůže cizí chybu napravit svým vyšším výkonem. Je málo sportů, kde je takto odkázáno družstvo na souhru všech členů. Secvičení a souhru je nutno trénovat.

V současné době máme jak mužské, tak ženské družstvo, a také dvě družstva mladších žáků. Proto se nad Odrami v letních časech velice často rozléhá řev motoru, který se snaží dopravit co nejrychleji vodu z kádě k terčům. Tento čas je v dnešní hektické době těžké nějak synchronizovat. A díky pracovní vytíženosti členů družstev je i mnohdy nad rámec klidného dne. Přesto v loňském roce dokázalo družstvo mužů zvládnout 40 soutěží a na nich 7x zvítězit. Díky tomuto úsilí se i ostatní sbory snaží oplácet účast na svých soutěžích. I přes dnešní složitou kovidovou dobu chtějí naši vedoucí podstatnou část času, kdy mají možnost trénovat, věno-

vat našemu dorostu. Jeho dvě družstva se loni zúčastnila šesti soutěží, na nichž dokázala vystoupit i na příčky nejvyšší. Při počtu těchto družstev (muži, ženy a dvakrát dorost) je opravdu tréninků mnoho, a to vede k časté nelibosti obyvatel přilehlých bytovek. V letošním roce se pokusíme alespoň zkrátit časy a netrénovat po určité hodině. Prosím pochopte a omluvte.

Doufáme v to, že naše mládež bude nejenom budoucností hasičského sportu, ale také i budoucností Jednotky sboru dobrovolných hasičů, která chrání toto město a její okolí před rozmarností jak lidského, tak živelného přičinění.

Přes tuto těžkou dobu se nám snad povede i v letošním roce uspořádat všechny tři jubilejní soutěže a nezapsat do kroniky nepořádaní ročníku. Vězte, že i v normálních letech za těmito soutěžemi stojí stovky hodin stráveným přípravou, pořádáním a úklidem po těchto soutěžích. Nová zbrojnice nám v tomto ohledu částečně mnoho ulehčila, hlavně v logistice. Do budoucna se nám snad povede ve spolupráci s městem upravit trať tak, aby alespoň částečně odpovídala představám nepodmáčené, rovné požární trati.

Mnoho z Vás, Oderáků, má jistě doma i fotografie z minulých soutěží či jiných akcí hasičů. Vzhledem ke snaze zpřístupnit historii Oderských hasičů od časů jejich počátků po jejich nedávnou minulost vás tímto žádáme, zda byste Vaše památky nedarovali či nepůjčili (k ofocení). Samozřejmě budeme vděční za každou věcnou vzpomínku. A nepohrdneme ani vzpomínkou nejstarších občanů na tu dobu.

Tímto bych chtěl poděkovat všem hasičům i hasičkám, kteří se na tomto sportovním poli utkávali, podíleli na přípravách a organizaci těchto událostí, čímž reprezentovali a zvedali prestiž svého města. Poděkování patří i všem těm, kteří tuto činnost podporovali, podporují a bez jejichž podpory by se organizace těchto soutěží nemohla uskutečnit. V neposlední řadě děkuji všem, kteří se podíleli na tomto článku.

*Za SH ČMS Sbor dobrovolných hasičů
Odry
starosta Oto Nachmilner*

Použité fotografie jsou z kroniky SDH.

SDH Odry Tvar štítů do roku 1981. Odvází Olšovec.